

DE VERSPREIDING VAN JUNCUS INFLEXUS L. IN NEDERLAND

door Th.J. Reichgelt (Leiden)

Toen ik enige tijd geleden de verspreiding van *Juncus inflexus* in Nederland zo nauwkeurig mogelijk voor de Flora Neerlandica wilde vastleggen, stuitte ik op enige onverwachte moeilijkheden. Ongetwijfeld komt deze soort door het gehele Fluviatiele district vrij algemeen en in sommige delen daarvan algemeen voor. Ook in het Duin-, Löss- en Krijtdistrict is ze wel vrij algemeen, en dit is waarschijnlijk ook het geval in het Vlaamse district. Maar in de overige districten is ze slechts van weinige plaatsen bekend, en het is de vraag, of de mij ten dienste staande gegevens wel alle betrouwbaar zijn.

Sloff en Van Soest geven in het Ned. Kruidk. Arch. 49, 1939, p.301 het volgende overzicht: Vrij algemeen in Krijt- en Löss-district, minder in het aansluitende Maas-gedeelte van het Fluviatiele district. Niet langs de Vecht. Het verspreidingsgebied straalt langs de kust van de voormalige Zuiderzee en ook hier en daar in het Hafdistrict uit, terwijl de plant ook in het Nederlandse en Belgische deel van het Vlaamse district lang niet zeldzaam is.

Hierbij rijst direct de vraag: Ontbreekt *J. inflexus* in de niet door Sloff

en Van Soest genoemde districten, dus in het Duin-, Wadden-, Drentse-, Subcentreu-
rope-, Gelderse- en Kempense district? In het Duindistrict is dit zeker niet het
geval. Voor het deel van Zeeuws-Vlaanderen tot Katwijk zijn er niet alleen vele
gegevens in het I.V.O.N.-archief, maar is ook materiaal van verscheidene plaatsen
in het Rijksherbarium en in het herbarium van de K.N.B.V. aanwezig. In het Wadden-
district ligt het geval echter heel anders. Daarvan is in het geheel geen herba-
rium-materiaal voorhanden; alleen vinden we in de I.V.O.N.-albums de soort opge-
tekend van 2 plaatsen ten N.W. van Bergen (N.H.), van één plaats op Texel en 2
op Terschelling. Westhoff vermeldt in zijn dissertatie over de flora der Wadden-
eilanden de I.V.O.N.-opgave van Terschelling en zegt daarvan: „zal wel *J. mari-*
timus geweest zijn." Zolang er geen door materiaal bevestigde opgaven van het
Waddendistrict komen, lijkt het mij dan ook beter aan te nemen, dat *J. inflexus*
in het Waddendistrict ontbreekt.

In het Drentse district is de soort zeker gevonden, en wel bij Assen en bij
Groningen (Helpman en Harendermolen), alle in de vorige eeuw. Verder zijn er in
de I.V.O.N.-albums 2 opgaven uit de buurt van Meppel en één in de noordpunt van
Drente. De zekere vindplaatsen bij Assen en Groningen zullen, gezien hun geïso-
leerd voorkomen, wel op aanvoer (mogelijk door de scheepvaart?) berusten. In het
Kempense district schijnt de soort geheel te ontbreken. Van dit district is geen
materiaal in de mij bekende herbaria aanwezig en in de I.V.O.N.-albums is slechts
één opgave te vinden bij Eindhoven, waarvan de vinder uitdrukkelijk zegt, dat de
plant daar adventief is.

In het Subcentreuropese district is de situatie ongeveer gelijk aan die in het
Drentse district. Er zijn 2 door materiaal gesteunde opgaven: Hengelo (O?) en
Zwarte Veen bij Aalten, en enkele verspreide opgaven (van omgeving Aalten en Win-
terswijk). Op het etiket van de plant van Hengelo wordt vermeld: „op afgetichelde
grond", waarschijnlijk dus een leem- (of klei-)groeve. Hier kan de plant, gezien
mijn ervaring met andere leem- en kleigroeven, gemakkelijk door de mens aangevoerd
zijn, of misschien door vogels. Voor het Subcentreuropese district kunnen we, even-
als voor het Drentse, wel met vrij grote zekerheid aannemen, dat de soort er niet
oorspronkelijk voorkomt.

Het voorkomen in het fluviatiele gebied moet wel zeer ruim genomen worden.
Niet alleen komt de soort algemeen voor langs Rijn, Waal, IJssel en Maas, in het
gehele gebied van de Zeeuwse en Zuidhollandse eilanden en in het kleigebied van
W.-Brabant, ze straalt ook uit langs Kromme en Oude Rijn, langs de Utrechtse Vecht
en in het Eemgebied, terwijl ze vanaf de mond van de IJssel naar het N. ongeveer
tot Vollenhove en naar het Z. tot Nijkerk gaat. Opvallend is daartegenover, dat
ze langs de Overijsselse Vecht geheel schijnt te ontbreken.

Een laatste groep van vindplaatsen, die een aparte vermelding verdient, ligt in het zeeleigebied van Friesland. Het zijn Minnertsga, St. Jacobi-Parochie, St. Anna-Parochie en Berlikum, en van alle is herbarium-materiaal aanwezig. Ze zijn door een groot hiaat van de dichtstbijzijnde vindplaatsen, Vollenhove naar het Z. en Groningen naar het O., gescheiden.

Gaarne roep ik Uw aller medewerking in voor het oplossen van de volgende vragen:

1. Is U iets bekend over het verdere voorkomen van *J. inflexus* in het Fries-Groningse zeeleigebied? Komt deze soort op de bovengenoemde plaatsen talrijk voor, en maken de vindplaatsen een natuurlijke indruk?

2. Zijn U vindplaatsen bekend uit het Drentse, Subcentreupe, Kempense- of Waddendistrict, of uit het gebied van de Overijsselse Vecht? Welke indruk maken deze vindplaatsen, oorspronkelijk of min of meer adventief?

Gaarne opgaven met beschrijving van de vindplaats en liefst met materiaal aan mijn adres: Rijksherbarium, Nonnensteeg 1, Leiden.